

בס"ד

מועד אב תשפ"ב

בחינה בהלכות תפילה וברכות

ג' אב תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימון מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימון מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' - עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

2.5 (9) (9) (9) (9) (9)

בא 119

1. זמן תפילה

- א. מתי זמן תפילת השחר ומה מקורו, ובאיזה אופן מותר להתפלל קודם? ומה הדין בדיעבד, או כשעבר הזמן [פרט מה נחשב עבר הזמן] ועדיין לא התפלל - מתי והאם ישלים?
- ב. כשמתפלל פעמיים להשלמה, האם יוכל לצאת ידי חובתו מדין שומע כעונה משליח ציבור? ומהו האופן שהמפסיד תפילה אין חייב להשלימה? ^{אין צורך להשלים}
- ג. קודם תפילת השחר, האם מותר ללמוד וללמד או לאכול ולשתות ולהתרחץ ולהסתפר?

2.

- א. כתב הרא"ש, "מכאן נראה שצריך לאזור חלציו" מהיכן נלמד דין זה? במי נוהג? מתי נוהג? ומה ראית הר"ן לכך?
- ב. באר, מהי הגדרת "פוחח" וההלכה בזה?
- ג. בירושלמי נאמר: "העוסק בצרכי ציבור כעוסק בתורה" כיצד ביארו הראשונים מאמר זה?

עמ' 1 מתוד 3

3

- א. הוצרך להתפלל בהליכה, מה יכול לעשות, ומה נפסק שכדאי לנהוג?
- ב. "מוטב שיעשה איסור דרבנן משיעשו אחרים איסור דאורייתא", איזו נפקותא הלכתית נאמרה כתוצאה מכלל זה? פרט כיצד הדין כשהאיסור לרבים הוא מדרבנן.
- ג. תפילת הבינונו, ותפילה קצרה, באר מה הם? כיצד סדר תפילות אלו? מי הם הרשאים להתפלל כך? כי אלו... וכו'...

התשובה היא...
א. הוצרך להתפלל בהליכה, מה יכול לעשות, ומה נפסק שכדאי לנהוג?
ב. "מוטב שיעשה איסור דרבנן משיעשו אחרים איסור דאורייתא", איזו נפקותא הלכתית נאמרה כתוצאה מכלל זה? פרט כיצד הדין כשהאיסור לרבים הוא מדרבנן.
ג. תפילת הבינונו, ותפילה קצרה, באר מה הם? כיצד סדר תפילות אלו? מי הם הרשאים להתפלל כך? כי אלו... וכו'...

- א. "הכנס לבית הכנסת ומצא ציבור שמתפללין", כיצד פירשו זאת האמוראים? ואיך פסקו הראשונים? פרט!
- ב. יחיד העומד בקדושת יוצר או בקדושת שחרית והציבור נמצא כבר בקדושת מוסף או שחרית או בקדושת ובה לציון - כיצד ינהג? שם איתא דאורייתא וכו'...

5

- א. באיזה סוג מנעלים ופוזמקאות אסור לכהנים לעלות לדוכן? ומדוע?
- ב. מה הן ששת הדברים המונעים נשיאות כפיים? פרט.
- ג. האם שליח הציבור רשאי לענות אמן על ברכת כהנים?
- ד. "עיר שכולה כהנים עולים לדוכן", כיצד פירשו סוגיא זו וכיצד נפסקה ההלכה?

6

- א. מה מברכים על המאכלים הבאים: שמרי יין? תמד? זגים שנתנו עליהם תאנים לחזק כוח היין? חומץ בן יין? אי פניא דקורא, חמץ בן יין... וכו'...
- ב. מי שריית צימוקים - מה מברך עליהם תחילה וסוף? שתה יין ומים מה יברך ברכה אחרונה?
- ג. השותה יין ואוכל ענבים - מה יברך תחילה וסוף? אכל ענבים וברך עליהם בורא פרי הגפן - מה דינו? שתה יין וברך עליו בורא פרי העץ, מה דינו? אכילת פרי (א לא יאכל פרי של)

7

- א. חמשת מיני דגן, מתי מברך עליהם בורא מיני מזונות? מתי בורא פרי האדמה? מתי שהכל? ומתי עדיף שלא לאכלם אלא בסעודה?
- ב. עירב קמח העשוי מקטניות עם קמח מחמשת מיני דגן - מה תהיה ברכתו?
- ג. האורז - מתי ברכתו מזונות? מתי פרי האדמה? ומתי לא יאכלנו אלא בסעודה?

עמי 2 מתוך 3

8

- א. ברכת שעשה ניסים, כיצד מגדיר המגן אברהם את מקום שיש עליו חיוב ברכה זו? ובאיזה סוג נס לא נכלל גדר זה? והאם ברכה זו רשות או חובה?
- ב. ברכת הגומל, באר על מה הסתמכו הנהוגים לברך הגומל כשילדו נשותיהם: מהו התנאי לכך? וכיצד פסק מרן הבית יוסף ומדוע?
- ג. תענית חלום, כשמתענה בשבת וראש הוודש תענית חלום, האם והיכן יאמר עננו?

חלק ב' - יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

9. ראובן ביקש לרכז לעצמו הלכות מעשיות בהלכות תפילה

- א. האם עדיף להתפלל בציבור או לסמוך גאולה לתפילה?
- ב. במקרה שאין שהות לשני הדברים, האם הכהן יברך ברכת כהנים שהיא דאורייתא או תפילה דרבנן?
- ג. המסופק אם התפלל, האם ישוב ויתפלל?
- ד. במנחה של שבת התפלל של חול, או שלא התפלל כלל מנחה ומוסף - כיצד ינהג?

10

יעקב מתמחה למוצרי ורדים, ומייצר מהן בשמים, וריבות,

יש שהבשמים יהיו על ידי סחיטה ויש שיהיו על ידי שרייה במים, יש ריבות עם דבש ויש בלי שום תוספת - מה תהיה הברכה של כל מוצר?

11

א. אנשי בית הכנסת שהיו מעוניינים לבנות בית כנסת חדש, האם יוכלו להרוס את הישן? פרט דעות הראשונים בביאור הנפקא מינה בין טעמי הדין.

ב. לאחר בניית בית הכנסת, יש מהם שרצו לשנותו לחולין, האם מותר? פרט.
ג. היכן ימקמו את העזרה, ומניין? ומדוע ולהיכן יפתחו את חלונות בית הכנסת [מה הם ארבעת הטעמים והנפקא מינה].

12

משה הינו שליח ציבור ותיק ועתה ברצונו לסדר לעצמו את ההלכות המעשיות הנוגעות אליו בכדי לידע אותן על בורין.

א. טעה ודילג ברכה?

ב. שכח להזכיר את היום בלחש של שחרית או בחזרה או בחזרת מוסף?

*****

עמ' 3 מתוך 3